

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း

ဂျပန်၊ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်၊ ဗဟိုအာရှ၊ အရှေ့အာရှ၊ အလံ၊ ဝိစိတ၊ ဘူဂျာ၊ ယာ

ဆေးချေးငှါနု

ထီးလားဒဲးဘာထု(၁၀)၁၊ ၁၉၄၈နံ့အနံ့နီ၊ ဂုခိထာ၊
ဖျီယာစူကီခရ၊ အဆာ အိကိအိကိဖိဖိ အိကုဂုးခးဘိဘာသုယ၊
ဂုခိထာဖျီယာအဆာဘိဘာသုယ၊ ဘာဆဲ၊ ပုဂုးအခွးအရ၊ နီလီ၊
ဆာဘိဘာသုယအလးအပူနီ အိဖျီလလံ မုဖျီလခဲ လဖနီလီ၊

ထီးမဲ့ဆာဘိဘာသုယလကကဲထု ဆာငါနုဘဲယီဘိ
ဘာဆာမာဂုဂီနီ ဆာအိကိဖိဖိယီ လီအထုဂုလဂုခိထာဖျီယာစူ
ကီခရ၊ အထံခးကိဘံဒု ကဘာဒုသုယလံဘိဘာသု ယဖိဖိယီ

လီဘဲဘိမိဂုထု၁လု ဒဲအိဖျီထုအဂး၊ ဖီထုဒဲမာ
ဖျီထုအခိပယီလမ ဆာမာလိကိးလဖ ဒဲဖုလုဆာကိဘာကိသု
အခရ၊အဂုဂုလဖ ဘဲဆာဒီဆာဘဲအမိဂါအဝိ လမလအိဘာဒဲဆာ
အိကုလုဆုအခထံခးပု၊ ဂဲဂုအဝိ လထံခးလဖ (အုလမဲ့ဘာ)
လမအဝုဖုလဖ အထံခးခးဖု အဆာဘာအဘနီလီ၊

ဂုခိထာဖျီယာပုဂုးအခွးအရ၊ အလံဘိဘာသုယ၊
၂၀၁၆-နံ့ ၂၈ ခတုဂီ

ဂျပိတထာပျိုလှသာပုဂ္ဂိုလ်အခွင့်အရေးအလံတော်ဘာသာ

ဆေးချေးလှသာ

ဆေးအိမ်ကွယ်လှသာယုဆေးလေးဆေးလေးဆေးအပူအပူ
 ဒဲပုဂ္ဂိုလ်အဆေးစုကိစ္စချေးဖိကိစ္စအခွင့် အရေးဒီဆေးလမ်းပေးယီ
 မွဲဝှာဆေးပျိုဖျား၊ ဆေးစုရတီဆေး၊ ဆေးပူဆေးပူအခင်းအချေးထံ လှဂျပိ
 ဖေးယီအကိုး။

ဆေးလအိမ်ကွယ်လှသာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အလှအပူဒဲအခွင့်အရေးနီ၊ ဒု
 အိမ်ထုဆေးဝေးထုလှ ကထိကဲပုဂ္ဂိုလ်အဆေးမကြာဆေး ဒဲဆေးမအေးမ
 ဝါဆေးလှဖနီလီ။ မွဲလှပပေးအေးအဆေး၊ ကိစ္စထုလှ
 ဆေးလှအအဲ၊ ဒီဆီနုဘာဆေးလှ ဂျပိချိလှ အပူဒဲဆေးပျိုဖျား
 လှဆေးချေးဆေး၊ ဆေးနဲဒဲဆီဖိဖျားဘာလှ ဆေးအိမ်မလှအပူဒဲဆေး
 အယီအမိ လှ ဒဲဆေးလှထီးလှဖျားလှ အကိုး။

အလေးအိမ်လှပုဂ္ဂိုလ်အခွင့်အရေးလှ ကြားဘာဆေးပဒု
 ဆေးယါချေးဖျိလှဆေးဝါးဆေးဝါ အဆေးပေးဘာဆေး ဘဲဝါပုလက လါလါ
 ထီးဘာဆေးမနေးမေးစ ဒဲဆေးဘဲဆေးဘဲဝှာ၊ ဒီစီဒီမေး လှအဖျိခိ
 ဒဲဆေးထဲ၊ မေးတရီတပဲဝှာ ထီးစီလှခဲထု လှကဘာဖိထုစုဝဲဒဲ
 ပိထု၊ ထုဒဲဆေးလှအကိုးနီတေး၊

ပုခမုးလဖလအဘာထွာလမ ဂုခိထမုဖျိယာစူကိခရမုနိ
မလးထံးထဲယူဆနဲ ဘာထွာဒဲဆအိကုယူယု၊ ဆအခွဲအရ
အဂဲအခဲထံးလဖမဲဂု၊

ဂုဝဲလမအကြံအိဒဲပုဂု လကအဂဲမဲဂု၊ ဆအခွဲအရ
မိပီလိလဲလမ ပုခွာဒဲပုမုလဖအဂဲမဲဂု ဒဲစုရထယူဝုလမ
ကမထီထုဆဖဲထံးဖဲဝိ အဆထံလဒိလဒဲ ဒဲအိမုလမပီဖျိ
အဆလုထုထုထီ အလးအကီ ထံးလမအမပီလုဆလမဂု
ခိခိထမုဖျိယာ စူကိခရမုအဖမုလဖ အုလု အိလုယူအဝ
လမဆမပီလုဆလမ ဆစူကိဝဲအခရမု ဘဲဝိကကုဖစဲ
ဖုဂဲဖုဘဝု ထီလမပုဂုအခွဲအရ ဒဲဆပီဖျိအခဲထံးခပမုလဖ
ဘဆအိကုယူယုဝု ဖိထွာဝုလမ ဂုခိထမုဖျိယာအဖမုအကီ-

လမဆယူယုဒဲအိ ကုဒိဆအုလုအလဲယီ လမုလမုပု
အဂဲ ဆဝုယနုဝုပီ လုဆ ဘဆဲဆအခွဲအရဒဲ ဆပီဖျိ
လဖယီ မဲဆအရဒိထုလမဆဝုယ ခဆအုလု အိလုယီ
လမုလမုပုအကီ ဘိနဲယီ ဆအိကိအိကိဖဲဒိယီ ဘိ
ဘဝုယ၊ တရလုဆဒဲလိဖျိထု ဂုခိခိထမုဘဲယပုဂုအခွဲအရ
အဆဘိဘဝုယယီ ဘဲဆနုဘ ဆမနုဆအတီ

လောပုခမ္ပုးထီးအလူ ထီးဆာ့ဝှာလမံ့အဝိနီလီ၊ ဆာဘိ
 ဘာသုယ၊ တရုလုဆယ်၊ မိဘာမဲ့ဆာလောပုလကဘာလကဆူဆူ၊
 ဒဲကယဲမဲ့ဆာအဖူအဂီထီးအလူ ထီးန့ဖံထာဝှာလထံပး
 ဘိပးလောအခါနူဖး ဒဲဝိလီဝှာဒဲဖူလုဆာကိဘာကိသုလ
 ကမာအထုဆယူယု အိကု ဒိဆာအခွဲအရူလဖယ်၊ ဒဲဆာပျီဖူ
 လဖယ်၊ မိအိလမံ့ပးလထံလးခးဖး ဒဲလထံခး ကိဘံဒု
 မိယူယုအိကုဒိဒဲ မာဖိထွါဆာအဝဲလဖယ်၊ ထံးလုထီလု
 ဝှာဘာအဂးနီလီ၊ ဆယ်ကြိအိလောပုခမ္ပုး လောထံလးခး ဖးဒုဝှာ
 ဒဲလထံခးအဆာ အဆာဘာထွါအကုဆု နီလီ၊

အဆာ (၁)

ပုကိကဒုနီ ဂဲအိဖျဲထုဗုထဲ ဆာပျီဖူဒဲဆာမိပီလီဝှာ
 လောအုအဝဲ ဒဲအခွဲအရူ လဖာအဖးနီလီ၊ ပုလဖယ်နီ
 အိဒဲဆာကိသုဒဲလုလီလောအုအုနုဖးဆာ၊ ဝှာလောအု ယာဒဆာ
 အကိ မိဘာဖံထံဖံဝိလီဝှာ လကဘာလကလောဆာ အဲဆာကိ
 အဖးလီ၊

အဆင့် (၂)

ပုဂံကံဒုး အိဒဲအခွဲအရူးထီးအလူ၊ ဆဲပျီဖျဲထီးအလူ
လအအိဒဲပုဂံအခွဲအရူး အလံတိဘဝုယအဖး ပံးဝုဒါလီ.
ဆဲအိကုလုဆဲအိလပုဂံအဆဲဖးအူ. ဖံယ အလူမဲ့ဂု,
မုခွဲမဲ့ဂု, ဆဲလူဆဲခဲမဲ့ဂု, ဆဲတိဆဲဘဲမဲ့ဂု, ထံဂဲးခဲဂဲးမဲ့ဂု
(အုလမဲ့ဘဲ) ဆဲဆိမိအဂုဂလဖမဲ့ဂု, ထံခဲ (အုလမဲ့ဘဲ)
ဆဲအိမုအဖုအဆဲဂဲလုဆဲလုဆဲ မဲ့ဂု, စူလဲးခဲခိမဲ့ဂု,
ဆဲဂဲအိဖျဲထဲမဲ့ဂု ဒဲဆဲအဂဲဂုဂလဖမဲ့ဂု, အိလုဆဲဘဲအူ.

အနဲအနီ, လထံခဲဖး (အုလမဲ့ဘဲ) လဲအဂုလ
ပုလကဘဲထွာဝု, မိမဲ့ထံခဲ လအအိဒဲဆဲပျီဖျဲမဲ့ဂု, ဘဲဆဲဖ
လုအခွဲလကပံးလုဒဲအဘဲမဲ့ဂု, လပံးလုဘဲအဘဲ ဒဲဝုမဲ့ဂု,
အုလမဲ့ဘဲ အိဒဲဆဲအစိအမုထံနဲအဝုဝံ အဆဲပံးအဖုလမဲ့ဂု,
အဝုဝံ အထံဂဲးခဲဂဲးနဲဘဲဆဲစိဆဲမုလ ကစုရဲဆဲအဖုခိနီ
ဆဲအိကုလုဆဲလအိဘဲလီ.

အဆင့် (၃)

ပုဂံကံဒုး အိဒဲအခွဲအရူးလကအိမုဝု, လဆဲပျီဖျဲ
ဒဲဆဲအိဘဲအိဂုအဖး ဘဲပုဂံလကအဝိနီလီ.

အဆင့် (၄)

ဆဲဒုကဲဘဲပိ (အုလမဲ့ဘဲ) မနဲမုစဲဘဲပုနဲကအူ.
ဆဲမိဘဲပဒဲထဲဆဲဒုကဲ ပိ ဒဲဆဲအုဆဲပိအဆဲမထီးအလူနီလီ.

အဆၢ (၅)

ဆမၢရှုမၢန့, မၢတရီတပၢတၢပုလၢကၢ, မၢအိဝံအိဆံ?
ဆမၢလၢမိခွဲ အဥာအဝဲ ဒဲစုရၢကြဲတၢဆနးမံ့အ့.

အဆၢ (၆)

လၢဆၢဝိဆၢဝဲအမဲအတီအခါဖၢနီ ပုကိၢကဒု အိဒဲအခွဲ
အရၢလၢအမိဘၢ ဆၢအိကုယုယု ဒဲအိကုဒိဝု လၢအလး ကိ
စိဒု တဲပုရှၢလၢကအဝိနီလီ.

အဆၢ (၇)

လၢဆၢဝိဆၢဝဲအမဲအတီအခါဖၢနီ ပုကိၢကဒု
မဲဆမိပိလီဝဲ လကၢဘၢ, န့ဘၢ ဆၢပဒုဝုလၢဆၢဝိဆၢဝဲလအိဘၢ
ဒဲဆၢလၢဆၢအိဘၢနးမံ့အ့. ပုကိၢကဒုနီ အိဒဲအခွဲအရၢ လၢကဒိ
န့ဘၢ ဆၢပဒုဆၢဖိဖုလၢအထုဒဲ ဆၢဆဲဘဲဆဲဘဲလၢ အမၢတရီ
တပၢ ဆၢလၢလၢပိဘၢဆၢအဂဲး လၢလံဘိဘၢ ဝုယၢတရ
လၢဆၢဒုဖိထုဝု ဒဲကယဲဆၢဆဲဘဲ ဆဲဘဲလမံ့လီလီ လၢဆၢဘဲ
နီအဝိ လမံ့လီလီနီလီ.

အဆၢ (၈)

ပုကိၢကဒု အိဒဲအခွဲအရၢလၢကဒိန့ဘၢ ဆၢမၢမုမၢရှု
လၢလၢပုပု လၢဆၢပံ့ ဆၢပြအဆၢစုရၢခွဲအဖၢ ထိဆၢအဖု
အဂီအဆၢဝိဆၢဝဲအဂဲးထံမဲဝု, ဆၢဝိဆၢဝဲအဂုက မဲဝု, တၢဆမၢ
မၢဝုဒဲမၢဘၢထံဘၢနဲအဝုအထီနီလီ.

အဆၢ (၉)

ဆၢမၢန့ဘၢအခွဲအရၢလၢ ဆၢဖိထု, စၢထုအုလမဲဘၢ ဆိအု
မၢပိပုရှၢလၢ လဘၢထွာဘၢလၢဆၢဝိဆၢဝဲအခါဖၢနီ နးကအ့.

အဆင့် (၁၀)

ပုဂံကံဒုး အိဒဲအခွဲအရူမိပီ လာအမိခိနာဘာဆာစု
ရုခွဲဆာလာ ခမ္ပးအမုယာ လာအဘာဆဲဆာစုရုတီးနုဆာလာ
အဝါအခွဲအရူလဖ ဒဲဆာဖဲဆာမာလဖအဂးမဲ့ဂု၊ လာဆာဖုလုဆာ
စုရုအဂးလဖ လာဆာမာလာအမာဝါအဂးမဲ့ဂု၊ ဆာယိမုဘာ
ဆာနးမံအု.

အဆင့် (၁၁)

- ၁. ပုလားအဘာဆာအိကုဆာမာ ဒဲစုရုဝါလားပုအဂးအမုယာ
ဘဲထံခဲအဆာဝါဆာဝါ အိအဝါကံဒုးနီ၊ လချာ
လာဆာဒဲနုဝါလား အမာမထံခဲအဆာဝါဆာဝါဒဲလုနီ၊
အိဒဲဆာအခွဲအရူလား ဆာကအိကုအဝါဘဲပုလကလာအဆာ
မာလအိဘာအဝါလီ၊ လခွဲဖးနီ၊ အဝါအိဝဲယုဒဲ ဆာထဲဘာ
လာအလီဘာဝါလား ဆာပဒဲအဘာအဂးယု.
- ၂. လာဆာမာမာဆာလာ လထုဘာဒဲဘာ ထံခဲဒဲဝါဒဲခဲကံ
ဘဲအဆာဝါဆာဝါအဂးမဲ့ဂု၊ လာဆာလုထဲလားဆာလီဖဲထွာ
ဆာဝါဆာဝါလဖနီအကိမဲ့ဂုနီ၊ ဆာအိကုဘာ ဆာမာလာပုနးက
ထဲအဝါမာမာဆာအထီနီအု. ဆာစုရုဘာအဝါလား ဆာစုရု
ပာနဲ၊ အကြဲဒဲနုဘာဝါနီအု.

အဆၢ (၁၂)

ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမာထံထူဘၢအဝုၢ်အဆၢပျီၣ်ဖျါအံၤအံၤ. အဂံၤဖိၣ်ပၤဖိၣ်, အဂံၤအပၤ အံၤလမ္ဗဲဘၢ အဝုၢ်မာဆၢအံၤလံၤအံၤလံၤမ္ဗဲဝုၣ်, လၢကထၢ ဒၣ်အလၢအဖျါဒဲအဝုၢ်အဝဲၣ်အဂးနးက လၢပုလၢအဖျါ လၢအခွဲအရၢ ပျီၣ်ပျီၣ်အကိုး အံၤဘၢနးကအံၤ. ပုဂ္ဂိုလ်ကဒုး အံၤဒဲအခွဲအရၢ လၢဆၢဝီၣ် ဆၢဝဲၣ် ကမးဆၢဝုၢ်လၢဆၢမာထံထူ ဒဲဆၢထၢဒၣ်ဘဲၣ်နီၣ်ဝီၣ်လၢဖၢ အဂးလီၤ.

အဆၢ (၁၃)

- ၁. ပုဂ္ဂိုလ်ကဒုး အံၤဒဲဆၢပျီၣ်ဖျါအခွဲအရၢ လၢကဒုးအံၤအလးအကျဲ လၢထံၤခးလဘံၣ်ဆူဆူ အထံၤခးအဆၢလၢဖျါနီၣ်လီၤ.
- ၂. ပုဂ္ဂိုလ်ကဒုး အံၤဒဲဆၢအခွဲအရၢလၢ ကနၢစဲၣ်ထၢခွဲလၢ ထံၤခး လဘံၣ်လီၤလီၤ ပုၤဒဲအထံၤ ခးဒၣ်ဝုၢ်အဖျါ ဒဲထဲၣ်ထဲၣ်လၢအထံၤ အခးဖျါဒၣ်ဝုၢ်လီၤ.

အဆၢ (၁၄)

- ၁. ပုဂ္ဂိုလ်ကဒုး အံၤဒဲအခွဲအရၢလၢ ကအံၤပၤအံၤဒုးအဝဲ မုမုၤဂၤဂၤ လၢထံၤခးဂူၢ်ကလၢဖၢ အဖျါ ဘဲၣ်ဝီၣ်ကဖိၣ်ဖျါထၢလၢဆၢမာ အံၤမးနးအဝုၢ်အဂးလီၤ.
- ၂. ဆၢအခွဲအရၢလၢအဖျါခိၣ်လၢဖၢလီၤ ဆၢလဝီၣ်ဘၢဝုၢ် ဘဲၣ်ဆၢ ဝီၣ်ဆၢဝဲၣ်လၢဆၢအဂးလၢ အဂဲၤဖိၣ်ထၢဂၤ, မွဲဆၢလၢအဘၢထွါ လၢပုလၢအဆၢမာအံၤ ဒဲဘၢဆၢစုၤဂုၤလက မးမာ ဆၢ, လဘၢထွါ ဘၢလၢထံၤခးခးအကိုး အံၤလမ္ဗဲဘၢ မးဆၢထၢဒၣ်လီၤဒၣ်လၢက ခိၣ်ခိၣ် ထၢဘံၣ်ယၢစုၤကီၤခရၢ အဆၢအဂးမိၣ်ဂါလၢဖၢ အဆၢ ထံၤစိၣ်လၢဖၢ အကိုးအဂးနီၣ်အံၤ.

အဆၢ (၁၅)

- ၁. ပုဂ္ဂိုလ်ကဒုး အံၤဒဲအခွဲအရၢလၢ ကမးနထံၤခးလဘံၣ်ဝုၢ် လဘံၣ်ဝုၢ် ဘဲၣ်အမ္ဗဲထံၤဖိၣ်ခးဖိၣ် လကအဝီၣ် ဝုၢ်နီၣ်လီၤ.

၂. ပုလကက ကြိတ်ဘာဆမးထံထေဝုလအမဲ့ ထံခးလဘံဘံ အထံဖိခးဖိအကိုနီအူ. (အုလမဲ့ဘ) ဂဲးလိတုးလိဝုလအမ အခွဲးအရုးလကအုလဲအထံဖိခးဖိလမ ထံခးအဂူက လဘံနီဆုအူ.

အဆၢ (၁၆)

၁. ပုမုမဲ့ဂု, ပုခွာမဲ့ဂု လအထုဂါလုဖုဝုအထီနီ ထိးမး ထံထေအဝုဝံ လအမဲ့ ပုဆဲးဂူကအကို, ထံခးဂူကအကို, ဆဘိဆဘာဂူကအကိုလဂု, ဆအခွဲးအရု အိလကထုဂါ ဒဲဂုထုဂံပုလီ. အဝုဝံအိဒဲအခွဲးအရု လဆထုဂါအဂးမိပိ, လဆ ထုဂါမဲ့ဂု, ဆထုလုဂုခွဲးအဝုမဲ့ဂုနီလီ.

၂. ဆဘာမဆထုဂါလုဖုအမူ ဘဲတလမူမုခွါ နီက အဆဘာအဝုဒဝုလမုလုပု လဆပျိးဖျိအဖးနီလီ.

၃. ဂံဒိပုဒိနီ မဲ့ဆအဖုအဂီအခုထံခုပမု လပုဂု အဆ အိမုအဖး ဒဲမိနုဘအခွဲးအရု ပံးလပုဂုအဖုအဂီ ဒဲထံခး အဆယိထဲဒဲထဲဒဲဝုနီလီ.

အဆၢ (၁၇)

၁. ပုကိကဒုးအိဒဲအခွဲးအရုလ ကနုဘာစုလးခုခိလအနု ဆါဒဝုမဲ့ဂု, နုဘပုဝု လပုအဂူကလဖမဲ့ဂုနီလီ.

၂. ဆကြိတ်အုမုပုလကက စဲဒခွဲးဂိခွဲးအဆနုဒဝုနီ နးကအူ.

အဆၢ (၁၈)

ပုကိၣ်ကဒုး အိၣ်ဒဲအခွဲးအရူၣ်လၢဆၢဆီၣ်မိၣ်ဆီၣ်မၤ, ဆၢထုၣ်
ဂုးခၢၣ်တဲါအမဲ့ဆၢအဝိၣ်, ဆၢဆူနဲးဆၢဒဲးဘိၣ်ထုၣ်ဘၢထုၣ်ဆၢနီၣ်လီၤ.
လၢဆၢအခွဲးအရူၣ်ဖၢနီၣ် ဆၢအၢလဲၣ်ခွံၤဆၢဆူဆၢနဲး, ဆၢဘိၣ်
ဆၢဘၢအိၣ်ဂ့ၢလီၤ. တဲါပုလကကဆူဆူအဝိၣ်မဲ့ဂ့ၢ, ပုဒဲးပုဂူက မဲ့ဂ့ၢ,
လၢခမးအၢကအမ့ၤ ယၢမဲ့ဂ့ၢ, လမဲ့ဘၢမဲ့ဂ့ၢ, အိၣ်ဒဲးအခွဲးအရူၣ်
ဂ့ၢဂ့ၢလၢ ကဒုးနဲးဖျိထုၣ်အဆၢဘိၣ်ဆၢဘၢ, အၢလမဲ့ဘၢ အဆၢဆူဆၢနဲး
လၢဆၢဝီၣ်ဆၢဂ့ၢအဖၢ, ဆၢဖံးဆၢမၤအဖၢ, ဆၢဘိၣ်ထုၣ်ဘၢထုၣ် အဖၢဒဲး
လုၢလီၤအဂူၢကအဖၢမဲ့ဂ့ၢနီၣ်လီၤ.

အဆၢ (၁၉)

ပုကိၣ်ကဒုး အိၣ်ဒဲးဆၢအခွဲးအရူၣ်လၢ ဆၢပျီၣ်ဖျၢလၢ ကဒုး
ဖျိထုၣ်အဆၢနဲးအဂဲးနီၣ်လီၤ. ဆၢမၤထံထံဘၢဆၢနဲးလၢအနဲးဂ့ၢနီၣ်အၢ.
ဆၢပျီၣ်ဖျၢအိၣ်ဆုလၢ ဆၢအၢပဒၤန့ဆၢ, ဒိၣ်န့ဆၢ, ဒုးဖျိထုၣ်ဆၢ
ဂ့ၢယၢဆၢပရၢ, ဆၢဆီၣ်မိၣ်ဆၢဒၤဆၢ ဒဲးရဲလဲၣ်ဆၢပရၢနီၣ် ထံါခဲမၤ
ထံထံဘၢ ဂ့ၢအၢ.

အဆၢ (၂၀)

- ၁. ပုကိၣ်ကဒုး အိၣ်ဒဲးဆၢပျီၣ်ဖျၢအခွဲးအရူၣ် လၢကစူကိၣ်ဘၢ, မၤပိၣ်
လဲၣ်ဆၢ, လၢဆၢမုၢဆၢရူၢ အဖၢလီၤ.
- ၂. ဆၢမၤဆီၣ်မၤနီၣ်ဘၢလၢ ပုလကကလၢကနူလဲၣ်မၤဆၢလၢ ဆၢအဖၢ
အဂီၢလဖုဖုအဖၢနီၣ်အၢ.

အဆင့် (၂၁)

- ၁. ပုဂံကံဒွာ အိဒဲအခွဲအရှုလကနုလုမာဆလအထံခးဖ
ဒုဒု အဆပံဒုဆပြ၊ လအနုဆါဒုဒုမဲ့ဒု (နုဆါလး)
ပုလအဘဆရွံနုဒုလ ဆပျီဖျအဖးလဖမဲ့ဒု နီလီ။
- ၂. ပုဂံကံဒွာ အိဒဲအခွဲအရှုမိပီလကနုလုမာဆလအထံခး
ဒုဒု ထံခးအပုမာဆ ဖိအခရုဖးနီလီ။
- ၃. ထံခးဖိအဆအဲဒိနုဘဆနီ မဲ့ဆအခုထံလဆပံဒု
ဆပြအဂးလီ။ ဆအဲဒိ နုဘဆယီ မိဘဖျီထု လဘု
ဘလဘု လခမုးအဆရွံအထုနုဖဒိ လဆဘု ဆကျဲ
တီတီလီလီအဖးနီလီ။ လဆဖုလု ဆထီလ ပုဂံကံဒွာ
အိဒဲအခွဲ အရှု လအမိဖုလု(ဆဖ)မဲမိပီလီဝ၊ လဆဖု
လုဆဖ(မဲ) လဆအီဂုဒဲ လဆပျီ ဖျအဖျီဘဲ နီအဝီ
လဖ ကြံဘဆဘုကျဲဒုဒုဆလီ။

အဆင့် (၂၂)

ဘဲခရုဖိအဝီ ပုဂံကံဒွာအခွဲအရှုအိလဆဖံဒိ
လီမု အဆအိဘံအီဂုဖး နီလီ။ ဒဲလအဝုအဂုအဝဲ
ဒဲနုဆါ အဆဒိထုထီထု အဆပျီဖျအဂး ဆလအလီဘ ဝု
ဘထုလဆဖံဒိ၊ ဆဆးပံဆးလ၊ အခွဲအရှုလဖ၊ ဝုယဘဝု
ခုဖျီလထံလ ခးဖး အဆကျဲစံဒဲဆမပီလုဆ ဒဲထံခးအ
ဘံဘဲဆအဖုအဂီဒဲ ထံခးလဘံဆုဆု အဆဂဲဆဘ အခုထံ
အိဝုအဝီ ဝုဒဲပံဒုနီဆလီ။

အဆင့် (၂၃)

- ၁. ပုဂံကံဒွေ အိဒဲအခွဲအရူလကတံဆိမာမာဆ၊ ကရံအုထု နဆအုပလ ဆလုအု ဝမာအဆတံဆိမာ လအအဲဒိ မာဝုလဆစုရုတိဆ ဒဲဘာဥဘာဝ ဒဲအဲဒိ ဆတံဆိမာ အဂဲအဖး ဒဲအိဥုလုဘလ အထိကံထုပုလအဆတံ ဆမာလအိ ဘာလဂုအဂး ဥုဝုဒဆလိ.
- ၂. ပုဂံကံဒွေ အိဒဲအခွဲအရူ လကဒိနဆအလံအလဲမိပိ လဆမာဆမိပိအဂး လအိဘာဆယံမုဆအဖးနိလိ.
- ၃. ပုလအမာဆတံဆိကံဒွေနိ အိဒဲအခွဲအရူလကဒိ နဘာ အလံအလဲတိတိ လိလိ ဒဲဘာလးဘာစ၊ ဥုမံဘ မံဘဲအမာဆအဝိ၊ လအဝုဒဲအဂံဖိပုဆိအိဝု လပုဒဲ ပုဂုအဥုအဝဲဒဲ ဆလအလိဘာဝုလဖ မိဥုအဂးလိ. အလးအုအိနိ ကြံဒိနဘာအဆတံဒိ ဘာထုဆယံ ထဲခွဲထဲ လဖးဘအဂုကလဖဆနိလိ.
- ၄. လဆယံထဲခွဲထဲအခိအတအဂးနိ ပုဂံကံဒွေ အခွဲအရူ အိလ အမိဒုကံထု ဒဲမပိလုဆ ဒဲပုဂုကလဆတံ ဆမာကိ မံဒုအဖးလိ.

အဆင့် (၂၄)

ပုဂံကံဒွေ အိဒဲအခွဲအရူလကအိပိဘာ ဒဲအိပွဲအိလိ. မိဘာအိဆလဆတံ ဆမာအနရုလဖ လဆအိကုလုဝု ဘာလးဘာစ ဒဲဒိနဘာဆအိပွဲအနဲလဖ အိဒဲ အလံအလဲ ဘဲအထိအိဝုအဝိနိလိ.

အဆား (၂၅)

- ၁. ပုဂံကံးဒုး န့ဘာအခွဲအရူးလမကအိမးအထိလထိ ကြိးဘာဝုဒဲဆးအိဆိးအိချဲ့ ဘာမုဘာရွာလမအနုဆါဒဲအဂံဖိလဖိ အဂး ပုဒဲဆးအုဆးအိ၊ ဆးကိးဆးဝိ၊ ဆးအိဆးဆိ၊ ဝံပံဖး စးဒဲဆးမးဆးဂူက လမအလိဝုနီလိ။ အိထဲပုအခွဲအရူး လမဆးယိထဲဒွါထဲလမ ဆးမလအိဘာအခ၊ ဘာစုဘာဆါ အခ၊ နးခိဂဲးဘာဆါ လမံမံ လမအမဲ့ ပုမုမဲ/ခွါမဲအထိ၊ ဝုကုးဝါဂါ (အုလမဲ့ဘာ) လုအုအဝးမးလန့ လမုဘာအခ လမအမးဆးလုဝါလန့လမုဘာနးမံ အထိနီလိ။
- ၂. မိလမအဖိဆံအိ ဒဲဖိဝါလဖ၊ ကြိးန့ဘာဆးယိထဲဒွါထဲလုဆး ဒဲဆးမးဘုမးဆး အဝုဝံလိ။ ဖိဝါကံးဒုး အိဖျဲထုလမဂံ လမဆးထုဂါလုဖးလဘုးဘုမဲ့ဂုနီ မိန့ဘာဆးဝုပံဝါဝါ၊ ဖဲဝါ လိဝါဒဲယိထဲဒွါထဲဝါမိပိလိဝါလိ။

အဆား (၂၆)

- ၁. ပုဂံကံးဒုး အိဒဲအခွဲအရူးလမဆးမလိ မးဒိးဘာဆးနီလိ။ အရူးထုနီ တုဖုဆးမ လိဒဲဆးမလိအဂူကလဖ မိဘာမလိ ဆးလမအပူလအိဘာနီလိ။ တုဖုဆးမလိ နီ ပုဂံကံးဒုး မိဘာမလိဝုတဂါဂါနီလိ။ ဆးမလိဘာဆဲဆးဖဲအုမးအုဝါ မး အဂးနီ လိလမပုဂံကံးဒုး မိဘာမလိဝုနီလိ။ ပုဆုလမ တုထိဆးမလိနီ ပုဂံကံး ဒုးန့ဘာအခွဲအရူးဝုဝု ဘဲအလိ ဘာဝုအဝါနီလိ။

- ၂. ဆက်တိုက်ကျသော အဆင်တိုက် မွဲဆဲးမာဂုဏ်ထူးထူးထူး ပျဉ်းအဆဲး မာဆဲးအတီး ခဲဖျားဝဲဖျား ဘာဆဲးယူယူပေးကာပျဉ်း အလှအပွား အခွေးအရွေးခဲ ဆဲးပျိုးဖျားလဲဆဲးကဲဆဲး ဝဲအဖေးလီၤ. ဆက်တိုက်ကျသော မိဘမာအထူး ပျဉ်းအဆဲးသုယာ နာသုဆဲး ဆဲးသဲးဆဲး၊ ဆဲးဖဲးဝဲးလဲ ထံးခဲးကိတ်ဘဲး၊ ပုကိတ်ဆဲးဒဲး၊ ဆဲးဘိတ်ဆဲး ဘာအဖျားထီးအလှူနီၤလီၤ. အနဲးအနီၤ မိဖျား ဝဲးဖျားဘာထံးခဲးကိတ် ဘဲးဒဲး အဆဲးဝဲးဆဲးဝဲးလဲဆဲးမာဂုဏ်ထူး ဆဲးပူဆဲး ဗုအဂဲးလီၤ.
- ၃. မိဖျားခဲးနီၤ မွဲပုလဲအနုဘာအခွေးအရွေးလဲ အမိခွဲနုဆဲး ကိတ်ဘာကိတ် သုအမဲး လဲအဖိလဲဖျား ကဘာမာလီၤနုဒုာနီၤလီၤ.

အဆဲး (၂၇)

- ၁. ပုကိတ်ဂဲးဒဲး အိတ်ခဲးဆဲးပျိုးဖျားအခွေးအရွေး လဲကနုလဲမာပိတ် လဲဆဲးလဲ ဆဲးအိတ်မာအဂဲး အဆဲးဆဲးပံးဆဲးလဲ၊ ဆဲးမုလဲဘဲ ပံး၊ ဆဲးသုဆဲးဘာလဲအမာမုပျဉ်းအဘဲ ခဲအဲးနုဒဲး နုပုဆဲးလဲ ဆဲးဒဲးဒိထူး(စဲးအဲး) အဆဲးကိတ်သု ခဲအဲးအတဲးလဲဖျား အဖေး နီၤလီၤ.
- ၂. ပုကိတ်ဂဲးဒဲး အိတ်ခဲးအခွေးအရွေးလဲ ကဒိတ်နုဆဲး ခဲပဒဲးဆဲးအလှူ အလီလဲဖျား ခဲစုလဲးခဲးခိတ် အဲးအတဲးလဲအဒိတ်နုဝဲးယူဝဲး ခဲဖျား ပုကွဲးလဲ (စဲးအဲး)အဆဲးကိတ်ဘာကိတ်သုအဆဲးကွဲး လဲဖျား ခဲသုယာဖိ ဖျားထူး ဆဲးကွဲးအဲးအတဲးလဲဖျားနီၤလီၤ.

အဆဲး (၂၈)

ဆဲးဖဲးဝဲးဘာထူးထံးခဲးကိတ်ဘဲးအလှူအလီဂုး ခဲအခွေးအရွေး လဲဖျား ခဲဆဲးပျိုးဖျားလဲဖျားလဲ အဘာဆဲးအိတ်ကုလဲလဲ ဂုးခိတ်ထူးဖျားယာ ဘာမုးစုကိတ်ခဲးရဲအလဲဘိတ်ဘာသုယာဆဲးအဖေးယီၤ နီၤ ပုကိတ်ဂဲးဒဲး ဒိတ် နုဘာဝဲး ပံးဒဲးသုယာနုသုဝဲး လဲလဲလဲပျားပျားသုလီၤ.

အဆၢ (၂၉)

- ၁. ပုကိးကဒုး အိဒဲမူဒဲလကဘာမာဝုလၢ ဆၢအိမၤ အဖျိးန့ၤလမံး လၢန့ၤဆိန့ၤဘၢ ဆၢပျိးဖျိး ဒဲဆၢဝဲထံးထံးထံး လၢလၢပျိးပျိး ဝုဝုနီၤလီၤ.
- ၂. လၢဆၢမၤလၢပျိးအခွဲအရၢလၢဖၤ ဒဲဆၢပျိးဖျိးလၢဖၤအဖျိးနီၤ ပုကိးကဒုး ကြဲးဘၢဆၢ ပဒဲဝုထိးဆၢဝီၤဆၢဝုအဆၢ စုးရၢခွဲအိဝုလၢ ဆၢထိစိးဘၢထွဲဒဲ ဆၢပံးထံးထံး ဝုယၢ ဆၢဒဲအိကုယုယုပုဂုၤလၢဖၤအခွဲအရၢဝံ ဒဲအဆၢပျိးဖျိး ဝံအိအထိ, ဒဲထိးဆၢမိဘၢ မၤလၢပျိးဆၢ အလိၤတိးတိး လီၤလီၤ ဘၢထွဲလၢဝဲအလုအလိ, ပုခမုး အဝုအဝဲ အဆၢဘၢခိးဘၢတၢ ဒဲဆၢမု ဆၢရှၢ ထိးစိးလၢပု ကိးကဒုးဘၢအဝဲ (ဒဲမိၤဂရၢစံ) အဆၢပိးထံးဒိ လၢဆၢ အဖျိးနီၤလီၤ.
- ၃. ဆၢအခွဲအရၢဒဲ ဆၢပျိးဖျိးလၢဖၤယီၤနီၤ ဆၢလဝီၤဘၢဝုလၢ ဆၢထံးဒဲဂုၤခိးထံးထံးထံး အဆၢစုးကိးခရၢအဆၢထိစိးလၢဖၤ အဝုအဝဲအဝဲအဖးလၢဖၤအဂးနီၤလီၤ.

အဆၢ (၃၀)

ဆၢအဝဲလၢအအိလၢလံၤ ဘိးဘၢဝုယၢဆၢ အဖျိးယီၤ ဆၢလထံးထံးဘၢအခိပယီၤ ဘဲအမဲ ဆၢထိစိးလၢထံး ခးလဘံးဘံးအဂးမဲဂုး, ပုလဖုဖုအဂးမဲဂုး, အုလမဲဘၢ ပုလကက အဂးမဲဂုး, လၢကမၤန့ၤဆၢအခွဲအရၢ ဘဲဝီၤကမၤဆၢလမံးမံး (အုလမဲဘၢ) ဒုးအိထံးဆၢလမံး မံးလၢအဒုးနဲစိးဆၢမၤကိးခွဲ ဆၢအခွဲအရၢလၢဖၤ ဒဲဆၢပျိးဖျိးလၢဖၤလၢအဘၢဆၢကွၢလုဝု ထိးယီၤ လဘုးဘုးအဂးနီၤအု.